

**UCHWAŁA NR IV/16/2006
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 19 grudnia 2006r.**

**w sprawie: uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. Nr 142 poz. 1591 z 2001r. – z późniejszymi zmianami), w związku z art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64 poz. 593 z 2004r. – z późniejszymi zmianami) Rada Miejska Gminy Skoki ustala, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, której tekst stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2.

W kolejnych latach realizacji strategii będzie ona weryfikowana odpowiednio do nowych uwarunkowań dotyczących potrzeb społeczności lokalnej.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skoki oraz Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki

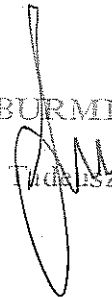
Zbigniew Kujawa
Zbigniew Kujawa

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr IV/16/2006
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 19 grudnia 2006r.**

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej zobligowała Gminę do przyjęcia w drodze uchwały Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, której zakres stanowią zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana i będzie realizowana w oparciu o diagnozę potrzeb społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

BURMISTRZ

Tadeusz Klos

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH

NA TERENIE

MIASTA I GMINY SKOKI

W LATACH 2006-2013

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. TRYB PRZYGOTOWANIA STRATEGII.....	4
III. ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM.	6
IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY.....	10
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	10
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	11
3. GOSPODARKA	14
4. MIESZKAŃCY	17
5. OCHRONA ZDROWIA	25
6. EDUKACJA I KULTURA.....	26
7. POMOC SPOŁECZNA	27
V. ANALIZA SWOT	29
1. UWAGI OGÓLNE.....	29
2. TABELA ANALIZY SWOT	30
3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT	33
VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ.....	34
1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA	34
2. OKREŚLENIE MISJI GMINY I OBSZARÓW INTERWENCJI	36

3. FINANSOWANIE STRATEGII.....	49
4. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW	49
5. MONITOROWANIE STRATEGII	49
6. REALIZATORZY STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE	50
VII. ZAKOŃCZENIE	51

I. WPROWADZENIE

Problemy społeczne będące wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich dwóch dekad stawiają przed władzami, również samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej, polegający głównie na łagodzeniu skutków nabrzmiałych niekorzystnych zjawisk okazał się nie dość skuteczny. Podejmowane działania obliczone były na walkę z rezultatami problemów, brak natomiast było wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie rośnie liczba osób – beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. Dlatego też potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Poza swoimi walorami strategicznymi, informacyjnymi i planistycznymi stanowią one przyczynek do rzetelnej analizy obecnie realizowanej polityki społecznej, pozwalają na bieżącą ocenę skuteczności wybieranych rozwiązań. Często ich opracowanie i wdrożenie jest również warunkiem uczestniczenia w programach pomocowych realizowanych ze środków zewnętrznych. Przejrzysta strategia, wskazanie zamierzeń władz w zakresie polityki społecznej daje instytucjom decydującym o podziale środków gwarancję, że dofinansowanie z ich budżetów konkretnych przedsięwzięć spowoduje osiągnięcie zamierzonych efektów społecznych.

Przygotowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest również realizacją obowiązku nałożonego na gminę ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z dnia 15 kwietnia 2004r. z późn.zm.). Jest to obszar szczególnie ważny dla wspólnoty samorządowej, gdzie pojawiające się problemy i trudności widać najbardziej. Zapobieganie marginalizacji grup i jednostek staje się jednym z najważniejszych zadań władz gminnych. Dopuszczenie do wykluczenia społecznego szerokiego kręgu osób przekreśla szansę na zbudowanie społeczeństwa obywatelskiego i może prowadzić do niepotrzebnych napięć społecznych. Dlatego też podejmowane działania leżą w interesie nie tylko osób zagrożonych ekskluzją społeczną, ale całej lokalnej społeczności.

II. TRYB PRZYGOTOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Skoki przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części.

Pierwsza z nich przedstawia gminę Skoki wg stanu na dzień opracowywania dokumentu. Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Analizowano zatem stan gospodarki gminy, sytuację na rynku pracy, zarysowano strukturę demograficzną. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne w postaci edukacji, ochrony zdrowia, kultury i pomocy społecznej.

W części drugiej dokonano analizy możliwości rozwojowych gminy. Jako narzędzia użyto analizy SWOT, tak by wskazać mocne i słabe strony gminy, przedstawić wewnętrzne szanse i zewnętrzne, niezależne od władz gminy, zagrożenia.

Część trzecia to sformułowanie misji gminy i wskazanie obszarów interwencji. W każdym z obszarów wytyczono podstawowe cele, których osiągnięcie powinno przyczynić się do zredukowania występujących niekorzystnych zjawisk. W części tej wskazano również podmioty odpowiedzialne za realizację zadań, jak i instytucje wspierające gminę w ich wykonaniu.

Strategia obejmuje okres do 2013 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania dokumentu do okresów budżetowania przyjętych w Unii Europejskiej.

Sformułowanie misji gminy, wskazanie wspomnianych wcześniej obszarów interwencji, wybór celów podstawowych i przypisanie im działań operacyjnych poprzedzone zostały rzetelną oceną stanu faktycznego, uwarunkowaniami mikro- i makroekonomicznymi, wnioskami wypływającymi z dokonanej analizy SWOT oraz potrzebami lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Poza tym strategia zawiera część wstępną odnoszącą się do kanonów polityki społecznej, obowiązujących standardów oraz przyjętych na szczeblu makroekonomicznym programów z zakresu polityki społecznej. Z uwagi na fakt pozostawania Polski w Unii Europejskiej nakreślono podstawowe założenia polityki społecznej również na tym szczeblu. Wskazano także wynikające z Narodowego Planu Rozwoju uwarunkowania programowe. W celu odniesienia problemów społecznych do skali lokalnej i pokazania szerszego ich tła przedstawiono również przygotowane programy na poziomie województwa.

Przedstawiono również prezentację gminy Skoki na tle pozostałych gmin powiatu wągrowieckiego. Punktami odniesienia do porównań były charakteryzujące ją wskaźniki w zakresie liczby ludności, powierzchni, poziomu bezrobocia, wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną i dochodów własnych.

III. ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM.

Obecnie najważniejszym, długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Lizbońska. Została ona przyjęta na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 roku. Jej przewodnim celem jest uczynienie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Temu ogólnemu celowi służyć mają następujące działania systemowo-regulacyjne:

- szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja poszczególnych rynków i sektorów gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o stałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

Wdrażanie Strategii Lizbońskiej odbywa się przy pomocy Otwartej Metody Koordynacji (*Open Method of Coordination; OMC*).

Otwarta Metoda Koordynacji jest zdecentralizowaną metodą koordynacji polityki wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metoda ta należy do perswazyjnych metod realizacji wspólnych przedsięwzięć i jest realizowana w czterech etapach:

- uzgodnienie wspólnych celów,
- przeniesienie tych celów do programów narodowych czy regionalnych,
- uzgodnienie sposobów mierzenia realizacji tych celów (wskaźniki),
- monitorowanie, ocena i porównanie między sobą najlepszych przykładów w danej dziedzinie działania.

Otwarta Metoda Koordynacji ma być narzędziem i środkiem do osiągnięcia wspólnych celów ustalonych podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei w grudniu 2000 roku. Wówczas to Rada Europejska przyjęła Europejską Agendę Społeczną (*European Social Agenda*), która odgrywa kluczową rolę w budowaniu ekonomicznego wzrostu (Strategii Lizbońskiej) przez rozwój polityki społecznej. Jednym z głównych kierunków polityki społecznej wytyczonych przez Europejską Agendę Społeczną jest zwalczanie biedy oraz wszelkich form wykluczenia i dyskryminacji w celu promowania integracji społecznej. Realizowanie tego celu ma odbywać się na podstawie Otwartej Metody Koordynacji, która ma pomóc w redukcji zjawiska ubóstwa do 2010 roku, co jest zgodne z poprzednimi ustaleniami Strategii Lizbońskiej.

Konkretyzacją ogólnych celów z dziedziny integracji społecznej ze Strategii Lizbońskiej i Europejskiej Agendy Społecznej było przyjęcie tzw. wspólnych celów i wspólnych wskaźników. Wspólne cele zostały zaakceptowane w Nicei w grudniu 2000 roku i zwane są

one celami nicejskimi. Na podstawie celów nicejskich państwa Unii Europejskiej miały ustalać narodowe priorytety w walce z ubóstwem i ekskluzją społeczną. Cztery główne cele nicejskie to:

- Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych).
- Mobilizacja wszystkich aktorów /organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

Wspólne cele i wskaźniki stanowiły ramę do powstania Krajowych Planów Działania na rzecz Integracji Społecznej, które stanowią element bazowy Otwartej Metody Koordynacji.

Do czerwca 2001 roku państwa członkowskie Unii Europejskiej przygotowały przewidziane w Agendzie Społecznej dwuletnie Krajowe Plany Działania na rzecz Integracji Społecznej. Koncepcja ta miała na celu wspólne uczenie się, wymianę doświadczeń i praktyk w walce z ubóstwem i wyłączeniem społecznym.

W ramach zachęcania państw członkowskich do współpracy w sferze Otwartej Metody Koordynacji w dziedzinie ubóstwa i wykluczenia społecznego w styczniu 2002 roku rozpoczęła się realizacja pięcioletniego Wspólnotowego Programu Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. Celem tego programu jest wspieranie badań, udoskonalenie metod statystycznych, ułatwienie wymiany informacji między państwami członkowskimi (w tym o tzw. dobrych praktykach) oraz wzmacnianie powiązań i kontaktów między organizacjami angażującymi się w realizację celów programu we wszystkich państwach członkowskich.

Polska od 2001 roku bierze udział w Programie Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. W 2004 r. natomiast w Ministerstwie Polityki Społecznej przygotowano Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 – 2006 r. Dokument ten stanowi ocenę stanu faktycznego, w jakim znajduje się Polska u progu akcesji do UE, identyfikuje grupy społeczne narażone na wykluczenie, wskazuje instrumenty polityki społecznej, określa priorytety do osiągnięcia oraz opisuje działania, jakie należy podjąć, by wskazane cele osiągnąć. W końcowej części Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej określa rozwiązania instytucjonalne mające zapobiegać ekskluzji społecznej oraz wskazuje przykłady dobrych praktyk działań w zakresie polityki społecznej.

Na szczeblu ogólnokrajowym podstawowym dokumentem planistycznym jest przyjęta we wrześniu 2005 r. „Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013”. Dokument ten, towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013 określa cel nadrzędny Strategii Polityki Społecznej rządu, jakim jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin

oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Strategia polityki społecznej formułuje 7 priorytetów i kierunków polityki społecznej rządu. Są to:

- poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie;
- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne podstawą rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Realizacja strategii ma być na bieżąco monitorowana i ma przynieść wymierne korzyści wynikające z zaplanowanej integracji społecznej. Jej efektem ma być zapobieganie ekskluzji społecznej, zwiększenie potencjału rozwoju, ma służyć rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, tworzyć tak pożądane więzi społeczne na poziomie lokalnym, mobilizować aktywność społeczną (także na rynku pracy), wpływać na poprawę jakości życia.

Władze województwa wielkopolskiego opracowały i realizują szereg dokumentów programowych z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej. Jednym z najważniejszych jest Wojewódzka Strategia Rozwoju Pomocy Społecznej. Dokument ten formułuje niżej wymienione cele:

1. Rozwój gminnych i powiatowych specjalistycznych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnej.
2. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych.
3. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych.

Realizując powyższe zadania, w oparciu o wyniki diagnozy problemów społecznych przeprowadzonej w gminach oraz powiatach, opracowano program aktywizacji społeczności lokalnych "Razem - Więcej - Łatwiej" składający się z trzech programów problemowych:

- "**Razem** - sprawniej" - na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych.
- "**Więcej** - wiosny jesienią" - na rzecz poprawy sytuacji osób starszych.
- "**Łatwiej** - w rodzinie" - na rzecz poprawy sytuacji rodzin.

Na podstawie powyższych programów, gminy i powiaty winny tworzyć projekty lokalnych programów celowych, które będą stanowić wspólny Wojewódzki Program Pomocy Społecznej.

Program ten stanie się częścią Programu Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

Gwarancją realizacji tego zadania będzie zintegrowanie wszystkich podmiotów poprzez:

- współpracę i współdziałanie na szczeblu gminy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowymi, kościołem, związkami wyznaniowymi i osobami prywatnymi,
- współpracę i współdziałanie na szczeblu powiatu pomiędzy gminami, instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, kościołem, związkami wyznaniowymi oraz osobami prywatnymi,
- współpracę i współdziałanie na szczeblu województwa pomiędzy powiatami a Samorządem Województwa Wielkopolskiego.

IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina miejsko – wiejska Skoki położona jest w północno – wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie wągrowieckim. Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminami: Rogoźno (powiat obornicki) oraz Wągrowiec i Mieścisko (powiat wągrowiecki);
- od wschodu z gminą Klecko (powiat gnieźnieński);
- od południa z gminą Kiszewo (powiat gnieźnieński);
- od zachodu z gminą Murowana Goślina (powiat poznański).

Ośrodek gminny Skoki położony jest w odległości 39 km od Poznania i 17 km od ośrodka powiatowego w Wągrowcu.

Gmina zajmuje powierzchnię 198,2 km².

Miasto Skoki pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego, w którym mieści się Urząd Miasta i Gminy.

Wg danych gminy w 2004 r. na jej terenie zamieszkiwało 8655 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła wówczas 43,7 osób/km². Administracyjnie gmina podzielona jest na 27 sołectw i 40 miejscowości. Poniżej przedstawiono wykaz miejscowości gminy Skoki wraz z liczbą mieszkańców w każdej z nich uszeregowanych w kolejności malejącej.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Skoki	3780
2.	Potrzebno	610
3.	Łosiniec	370
4.	Jabłkowo	310
5.	Rejowiec	279
6.	Pawłowo Skockie	263
7.	Lechlin	255
8.	Roszkowo	218
9.	Rościno	209
10.	Kakulin	192
11.	Glinno	157
12.	Stawiany	152
13.	Jagniewice	134
14.	Brzeźno	126

15.	Raczkowo	121
16.	Biżyce	120
17.	Kuszewo	118
18.	Sława Wlkp.	103
19.	Rakojady	101
20.	Niedźwiedziny	97
21.	Chociszewo	94
22.	Antoniewo Zakład	88
23.	Grzybowo	88
24.	Sławica	84
25.	Lechlinek	74
26.	Roszkówko	71
27.	Budziszewice	70
28.	Wysoka	69
29.	Szczodrochowo	66
30.	Grzybowice	38
31.	Lechlin Huby	36
32.	Chociszewko	30
33.	Antoniewo Górne	23
34.	Ignacewo	21
35.	Miączynek	20
36.	Dzwonowo	19
37.	Pomarzanki	16
38.	Dzwonowo Leśne	14
39.	Niedarzyn	13
40.	Nadmłyn	6
Razem		8655

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Powstające na terenie gminy Skoki ścieki to ścieki socjalno – bytowe oraz nieczystości płynne będące wynikiem działalności rolniczej. Sieć kanalizacji sanitarnej w gminie jest sukcesywnie rozbudowywana i jej długość w 2004 wynosiła 35,6 km. Stopień skanalizowania gminy wynosi ok. 28%. Do sieci kanalizacji podłączone są miejscowości Lechlin, Pawłowo

Skockie, Stawiany oraz miasto Skoki. Na pozostałym obszarze nieczystości płynne gromadzone są w zamkniętych zbiornikach przydomowych (szambach) i wywożone do punktów zlewnych oczyszczalni. Funkcjonujące obiekty oczyszczania ścieków na terenie gminy to:

- oczyszczalnia ścieków w Skokach o przepustowości 400m³/dobę;
- oczyszczalnia ścieków w Rejowcu (prowadzona przez przedsiębiorstwo NAFTOBAZY) o przepustowości 53m³/dobę obsługująca Rejowiec, Pawłowo Skockie oraz Stawiany;
- oczyszczalnia w Antoniewie obsługująca Młodzieżowy Ośrodek Resocjalizacyjno – Diagnostyczny oraz oczyszczająca ścieki z kanalizacji deszczowej.

W gminie istnieją również obiekty oczyszczalni w miejscowościach Lechlin, Pawłowo Skockie i Jabłkowo jednakże nie są one obecnie użytkowane. Przybywa oczyszczalni przydomowych – obecnie działają one w miejscowościach Patrzanowo, Budziszewice, Grzybowie i Pawłowie Skockim.

Gospodarka odpadami

Wywozem śmieci z terenu gminy zajmują się specjalistyczne firmy, a mieszkańcy zobowiązani są do zawarcia umów na świadczenie tych usług. Ponadto na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, polegająca na umieszczeniu w różnych punktach wielkogabarytowych pojemników. Zbierane są następujące frakcje:

- tworzywa sztuczne;
- szkło – z rozróżnieniem na szkło białe i szkło kolorowe;
- makulatura;
- stal;
- zużyte baterie.

Na terenie gminy nie ma składowiska odpadów. Śmieci wywożone są na międzygminne składowisko w Kopaszynie, usytuowane na terenie gminy Wągrowiec.

Zaopatrzenie i pobór wody

Teren gminy jest prawie w całości zwodociągowany. Zaopatrzenie w wodę zapewniają cztery grupowe wodociągi: Skoki, Roszkowo, Jabłkowo i Pawłowo Skockie. Stacje uzdatniania wody zlokalizowano w Roszkówku i Jabłkowie. Wodociąg grupowy Kuszewo – Kakulin zaopatrywany jest z ujęcia wody zlokalizowanego w sąsiedniej gminie Mieścisko. Istnieją także wodociągi zakładowe w Antoninie i Lechlinie. Obecnie dostępu do sieci wodociągowej nie mają mieszkańcy miejscowości Budziszewice, Ignacewo, Niedarzyn, Nadmłyn i Antoniewo Górne.

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Niezbędne są jednak drobne modernizacje dotyczące zwiększenia rezerwy mocy, wymiany linii napowietrznych na nowocześniejsze kable ziemne oraz rozbudowa istniejących transformatorów.

Gazownictwo

Obecnie gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Przez teren gminy przebiega trasa tranzytowego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Jamał – Europa Zachodnia, jednak gazyfikacja gminy wymagałaby budowy stacji redukcyjnych i gazociągu średniego ciśnienia. Mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan butan magazynowanego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Sieć drogowa

Położenie gminy Skoki jest korzystne pod względem komunikacyjnym. Zapewniają to przebiegające przez gminę drogi wojewódzkie nr 196 – Poznań – Murowana Goślina – Wągrowiec oraz nr 197 – Sława Wlkp. – Rejewiec – Kisekovo – Gniezno.

Podstawowe znaczenie dla układu komunikacyjnego gminy ma 11 dróg powiatowych. Uzupełnieniem sieci dróg są drogi gminne. Poniżej przedstawiono dane dotyczące poszczególnych kategorii dróg w gminie Skoki.

Kategoria dróg	Długość odcinków	Drogi utwardzone	% dróg utwardzonych
wojewódzkie	20,9	20,9	100
powiatowe	85,6	58,0	67,8
gminne	157,3	31,2	19,8
Razem	263,8	110,1	-

*Podstawa: dane UMIG w Skokach

Przewozy pasażerów

Usługi w zakresie przewozów pasażerów świadczą na terenie gminy oddziały przedsiębiorstwa PKS. Możliwe są bezpośrednie połączenia na liniach:

- Poznań – Wągrowiec;
- Poznań – Mieścisko;
- Skoki – Gniezno;
- Bytów – Poznań;
- Poznań – Grudziądz;
- Chojnice – Poznań;

- Wągrowiec – Biżyce.

Przez teren gminy przebiegają trzy linie kolejowe:

- linia Poznań – Bydgoszcz;
- linia Sława Wlkp – Gniezno – Winiary;
- linia Skoki – Janowiec Wlkp.

Stacje kolejowe znajdują się w miejscowościach Roszkowo, Skoki i Sława Wlkp.

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym zamieszkanym obszarze gminy dostępna jest sieć telefonii przewodowej. Jedynym ograniczeniem w dostępie do tego środka komunikacji jest bariera kosztowa po stronie indywidualnych odbiorców. Zainstalowane centrale pozwalają na zestawienie dostępu szerokopasmowego do sieci Internet typu Neostrada. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu operujących na polskim rynku operatorów telefonii komórkowej.

3. GOSPODARKA

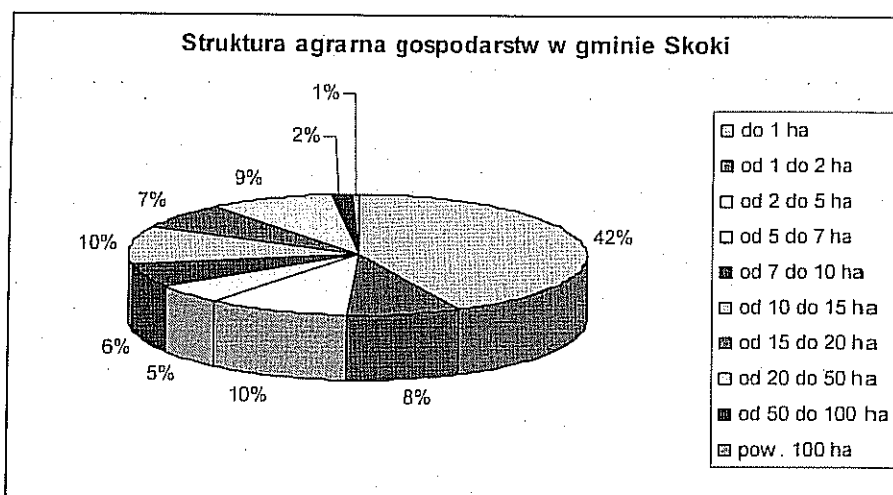
Wiodącą funkcją gminy pozostaje rolnictwo. Na terenie gminy brak jest znaczących przedsiębiorstw produkcyjnych oraz działających w skali ponadlokalnej zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego.

Rolnictwo – struktura gospodarstw

Na obszarze gminy dominującą formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się stosunkowo dużym rozdrobnieniem. Gospodarstwa pow. 10 ha stanowią zaledwie 30% ogółu gospodarstw.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	723
do 1 ha	309
od 1 do 2 ha	59
od 2 do 5 ha	72
od 5 do 7 ha	36
od 7 do 10 ha	46
od 10 do 15 ha	72
od 15 do 20 ha	50
od 20 do 50 ha	64
od 50 do 100 ha	11
pow. 100 ha	4

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Rolnictwo - produkcja roślinna i zwierzęca.

Struktura zasiewów przedstawia się następująco

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość gospodarstw
pszenica		
- jara	91,45	51
- ozima	386,51	50
żyto	1499,45	245
jęczmień		
- jary	635,77	126
- ozimy	88,38	34
owies	339,88	107
pszenżyto		
- jare	110,09	46
- ozime	879,83	208
mieszanki zbóż		
- jare	898,54	228
- ozime	38,92	9
ziemniaki	148,42	239
kukurydza na zielonkę	88,84	20

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe. Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło, choć wiele jest również gospodarstw, które funkcjonują bez hodowli.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
bydło	1301	155
- w tym krowy	482	139
trzoda chlewna	15611	262
- w tym lochy	1519	
konie	127	42
owce	224	bd.
kury	156521	bd.

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Techniczne wyposażenie rolnictwa w gminie Skoki przedstawia się następująco:

- ciągniki rolnicze – 445;
- samochody ciężarowe – 36;
- kombajny zbożowe – 75;
- kombajny ziemniaczane – 26.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Gmina Skoki jest gminą typowo rolniczą. Stosunkowo duża odległość od większych aglomeracji powoduje, że na obszarze gminy brak jest większych podmiotów prowadzących działalność usługową lub produkcyjną. Dominują drobne przedsiębiorstwa usługowe związane z transportem, przetwórstwem rolnym, usługami budowlanymi i mechaniką samochodową. Dużo jest również podmiotów prowadzących działalność handlową (sklepy spożywcze i przemysłowe).

Do największych zakładów na terenie gminy należą:

- Zakład Stolarsko – Tapicerski (Zakład Pracy Chronionej) Franciszek Deminiak w Skokach zatrudniający ok. 80 osób;
- PPH LEMAR sp. z o.o. Zakład w Potrzebowie - produkcja lepików, asfaltów, handel materiałami budowlanymi zatrudniający 25 osób;
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych sp. z o.o. w Płocku – Baza Paliw w Rejowcu – zatrudniający 45 osób;
- KRUSZGEO Wielkopolskie Kopalnie sp. z o.o. zatrudniająca 15 osób.

W gminie zarejestrowanych jest ogółem 481 podmiotów gospodarczych, przy czym w większości są to przedsiębiorstwa jednoosobowe.

Turystyka

Występowanie na terenie gminy czystych jezior oraz dużych kompleksów leśnych powoduje, że gmina może być atrakcyjnym miejscem wypoczynku. Sprzyja temu również stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura w postaci:

- Gospodarstw agroturystycznych w Bliżycach, Jabłkowie, Łosińcu, Pawłowie Skockim, Potrzebanowie, Rościnnie,
- Ośrodków wczasowych i szkoleniowych dysponujących licznymi domkami kempingowymi,
- Miejsc noclegowych w Domu Rekolekcyjnym.

Przybywający na teren gminy Skoki mogą korzystać z przygotowanych dla nich szlaków pieszych i rowerowych pozwalających na poznanie piękna Ziemi Pałuckiej. Atrakcją turystyczną gminy jest również zespół zabytkowych kościołów drewnianych w Rejowcu, Raczkowie i Jabłkowie.

Gmina przystąpiła do Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”, co pozwala na łączenie wysiłków gmin w budowie niezbędnej infrastruktury, regulowaniu gospodarki wodno – ściekowej i ochronie przyrody.

4. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Liczba ludności i jej struktura w znaczący sposób wpływają na możliwości rozwojowe lokalnych społeczności. Do najważniejszych czynników demograficznych warunkujących tempo rozwoju należą:

- poziom wykształcenia mieszkańców;
- równowaga pomiędzy płciami na danym obszarze;
- dodatnie saldo migracji;
- właściwe proporcje pomiędzy liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- przewaga urodzeń nad zgonami.

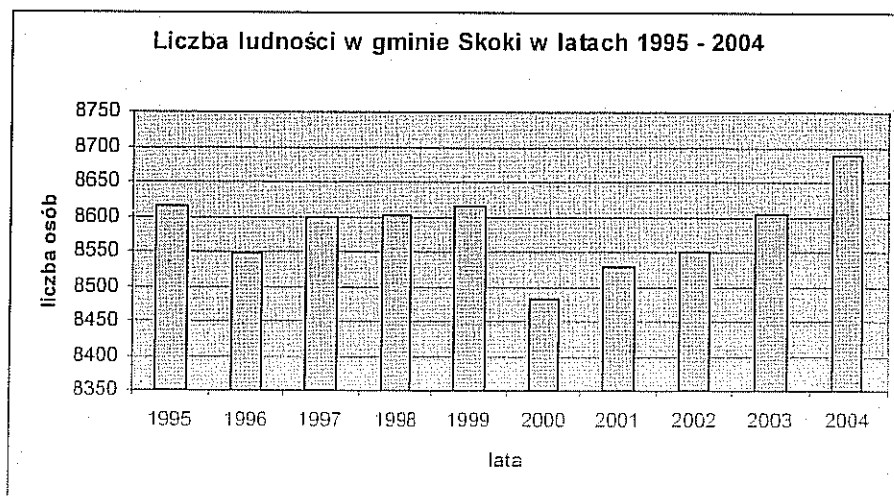
Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy na przestrzeni 10 ostatnich lat.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

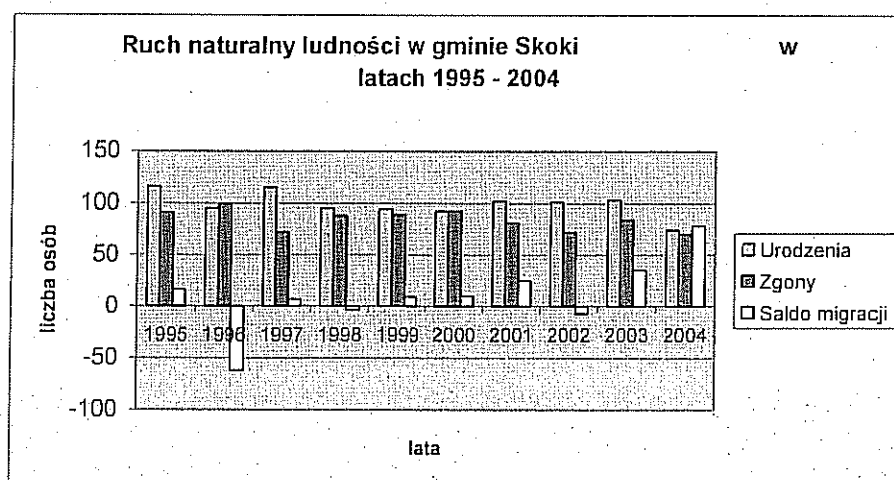
Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1995	8614	116	91	25	16
1996	8548	95	99	-4	-62
1997	8598	115	72	43	7
1998	8601	95	88	7	-4

1999	8615	94	89	5	9
2000	8483	92	92	0	10
2001	8529	102	81	21	25
2002	8551	101	72	29	-7
2003	8605	103	84	19	35
2004	8687	74	70	4	78

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Jak widać z zestawienia liczba ludności w gminie począwszy od roku 2002 systematycznie rośnie. Jest to możliwe dzięki zarówno dodatniemu przyrostowi naturalnemu, jak i dodatniemu saldu migracji.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2002 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	491	243	248
5-9 lat	592	290	302
10-14 lat	803	421	382
15-19 lat	913	483	430
20-24 lata	691	355	336
25-29 lat	597	307	290
30-34 lata	531	269	262
35-39 lat	541	273	268
40-44 lata	710	392	318
45-49 lat	656	344	312
50-54 lata	509	268	241
55-59 lat	306	154	152
60-64 lata	254	106	148
65-69 lat	314	132	182
70-74 lata	280	116	164
75-79 lat	175	53	122
80-84 lata	85	27	58
Powyżej 85	65	17	48
Razem	8513	4250	4263

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 15 i 19 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa	Liczba osób	% populacji
Wiek przedprodukcyjny:	2452	28,80
- kobiety	1198	14,07
- mężczyźni	1254	17,43
Wiek produkcyjny:	4994	58,66
- kobiety	2343	27,52
- mężczyźni	2651	31,14
Wiek produkcyjny mobilny	3417	40,14
- kobiety	1638	19,24
- mężczyźni	1779	20,90

Wiek produkcyjny niemobilny:	1577	18,52
- kobiety	705	8,28
- mężczyźni	872	10,24
Wiek poprodukcyjny:	1067	12,53
- kobiety	722	8,48
- mężczyźni	345	4,05
Ogółem	8513	100

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

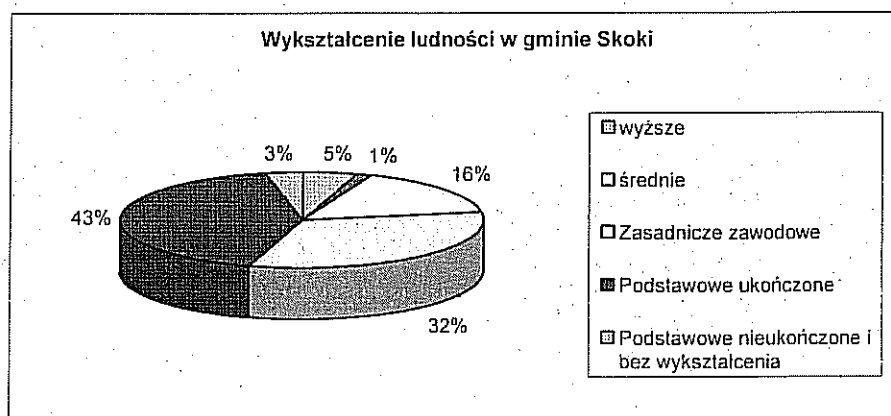
Poziom wykształcenia ludności

W gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym. Przedstawione dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok ulegają znaczącej poprawie. Dotyczy to jednak głównie osób z wykształceniem średnim, które uzyskują wykształcenie wyższe. Opisane tendencje dotyczące kształcenia dorosłych nie dotyczą niestety osób starszych, z wykształceniem podstawowym.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	324	161	163
Policealne	101	23	78
Średnie	1134	471	663
Zasadnicze zawodowe	2257	1447	810
Podstawowe ukończone	2913	1263	1650
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	232	115	117

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Graficzny obraz powyższej tabeli przedstawia się następująco:

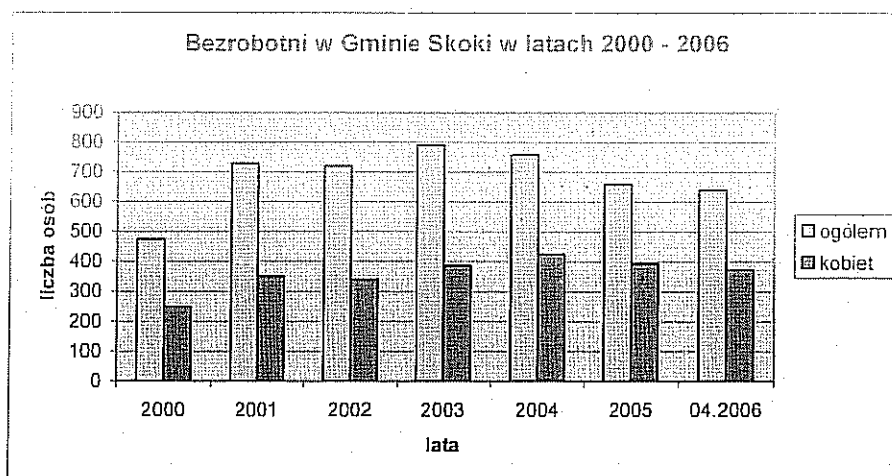
Poziom bezrobocie

Rolniczy charakter gminy przesądza o braku znaczących zakładów pracy, zatrudniających więcej niż kilku pracowników. Niewielki jest również popyt wewnętrzny, co uniemożliwia dywersyfikację prowadzonej działalności gospodarczej.

Dynamika bezrobocia w gminie Skoki

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31.12.2000 r.	474	247	173	72
31.12.2001 r.	728	350	231	77
31.12.2002 r.	719	339	144	54
31.12.2003 r.	790	387	192	76
31.12.2004 r.	758	424	150	60
30.12.2005 r.	659	393	132	57
30.04.2006 r.	638	373	145	63

*Podstawa: dane PUP w Wągrowcu

Podobnie jak na obszarze całego kraju wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że ponad 75% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	50	29
1 – 3 miesięcy	55	29
3 – 6 miesięcy	86	34
6 – 12 miesięcy	105	48
12 – 24 miesięcy	130	94
Powyżej 24 miesięcy	189	128

*Podstawa: dane PUP w Wągrowcu (czerwiec 2006)

Problemem jest również niski poziom wykształcenia znacznej części bezrobotnych.

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	10	6
Policealne i średnie zawodowe	87	67
Średnie ogólnokształcące	29	20
Zasadnicze zawodowe	198	108
Gimnazjalne i poniżej	291	161

*Podstawa: dane PUP w Wągrowcu (czerwiec 2006)

Bezrobocie dotyka zarówno ludzi młodych jak i starszych. Najmniejszy odsetek bezrobotnych obserwowany jest wśród osób po 55 roku życia.

Wiek bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
18 – 24	148	99
25 – 34	163	104
35 – 44	141	87
45 – 54	135	66
55 - 59	21	6
60 - 64	7	-

*Podstawa: dane PUP w Wągrowcu (czerwiec 2006)

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu.

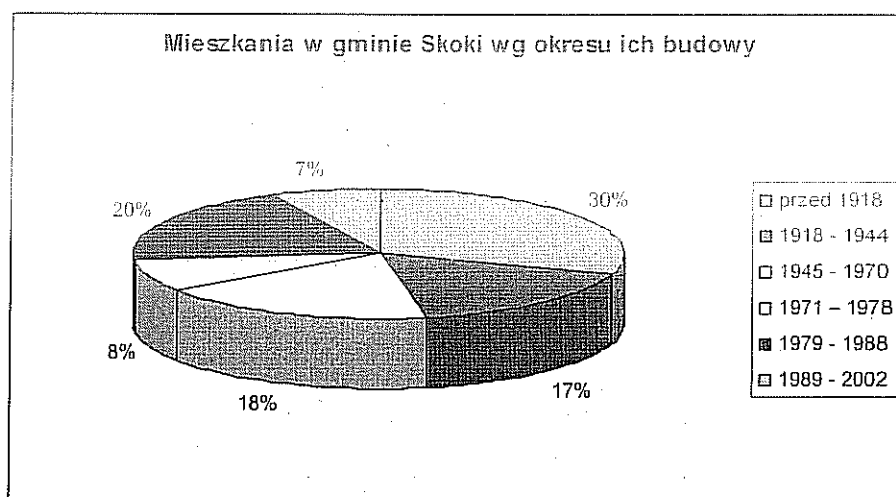
Stan infrastruktury mieszkaniowej

Wg danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. w gminie Skoki było 2328 mieszkań o łącznej powierzchni 180 307 m², z czego 2278 (pow. 176 331 m²) było na stałe zamieszkałych.

Okres budowy	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa (m ²)
przed 1918	696	43 185
1918 - 1944	395	26 908
1945 - 1970	430	28 396
1971 - 1978	177	13 613
1979 - 1988	458	48 268
1989 - 2002	170	19 817

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Jak widać z załączonego zestawienia w substancji mieszkaniowej wysoki jest odsetek mieszkań zbudowanych przed 1918 rokiem (30%). Mieszkań zbudowanych po roku 1979 jest 27%.

W gminie na obszarze wiejskim dominuje budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. W mieście Skoki zabudowa ma charakter ulicowy i dużo jest budynków wielorodzinnych. Sytuację mieszkaniową w gminie należy uznać za dobrą, zarówno pod względem liczby mieszkań, przypadającej na mieszkańca powierzchni użytkowej i wyposażenia w podstawowe media. Przedstawione dane dotyczą Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. i należy sądzić, że stan infrastruktury mieszkaniowej ulega stałej i znaczącej poprawie.

Liczba m ² na 1 osobę	Liczba mieszkań
poniżej 7	59
od 7 do 9,9	160
od 10 do 14,9	443
od 15 do 19,99	388
od 20 do 29,99	508
30 i więcej	720

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Mieszkania wg ilości izb

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	41
2 izby	263
3 izby	777
4 izby	616
5 i więcej izb	581

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Mieszkania wg powierzchni

Powierzchnia mieszkania [m ²]	Liczba mieszkań
do 30	85
30 – 39	175
40 – 49	260
50 – 59	378
60 - 79	552
80 – 99	290
100 – 119	244
120 i więcej	294

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Stan wyposażenia mieszkań w media, przyłącza i centralne ogrzewanie przedstawia się następująco. Wszystkie mieszkania wyposażone są w energię elektryczną.

Mieszkania wg wyposażenia

Wyposażenie mieszkania	Liczba mieszkań
mieszkania ogółem	2278
wodociąg z sieci	1969
wodociąg lokalny	223
wodociąg razem	2192
bez wodociągu	86
ustęp splukiwany	1903
łazienka	184
ciepła woda	1559
CO zbiorowe	176
CO indywidualne	1180
piece	960
gaz z sieci	-
gaz z butli	2070

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Skoki działa komisariat Policji oraz Rewir Dzielnicowych obejmujący gminy Skoki i Mieścisko. Placówka zatrudnia 14 funkcjonariuszy, którzy dysponują 3 radiowozami. Poziom przestępczości na terenie gminy nie jest wysoki, a najczęściej odnotowywanymi zdarzeniami są:

- kierowanie pojazdami mechanicznymi pod wpływem alkoholu;
- kradzieże;
- kradzieże z włamaniem.

5. OCHRONA ZDROWIA

Usługi w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy zapewniają dwie przychodnie zlokalizowane w mieście Skoki: HIPOKRATES i FALCO. Placówki zatrudniają łącznie 5 lekarzy i 7 pielęgniarek. Usługi leczenia zamkniętego oraz pomoc specjalistów dostępne są w pobliskim Wągrowcu.

Zaopatrzenie w leki zapewniają dwie apteki w Skokach.

6. EDUKACJA I KULTURA

Szkolnictwo

Na infrastrukturę oświatową gminy Skoki składają się: szkoły podstawowe, gimnazjum i przedszkola. Są to:

- Szkoła im. Adama Mickiewicza w Skokach, do której uczęszcza 460 uczniów i zatrudniająca 33 nauczycieli
- Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Skokach kształcące 410 uczniów w 18 oddziałach i zatrudniająca 45 nauczycieli;
- Przedszkole Samorządowe w Skokach zatrudniająca 9 nauczycieli, do którego uczęszcza 154 dzieci;
- Szkoła Podstawowa w Jabłkowie z punktami filialnymi w:
 - Rejowcu,
 - Pawłowie Skockim,
 - Łosińcu,
 - Lechliniedo których uczęszcza 228 uczniów i zatrudniająca 43 nauczycieli.
- Przedszkole Publiczne w Jabłkowie, do którego uczęszcza 145 dzieci i zatrudniająca 22 nauczycieli.

Kultura

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom kultury. Jednakże nie oznacza to, że nie jest prowadzona działalność kulturalna. Placówką upowszechniania kultury jest Biblioteka Publiczna. Organizuje ona różnego rodzaju imprezy rekreacyjno – sportowe, dożynki, wycieczki, biesiady śpiewacze i festiwale. Ponadto jest organizatorem imprez i spotkań, takich jak: pogadanki, wieczory autorskie, konkursy, wystawy i lekcje biblioteczne. Biblioteka Publiczna jest również patronem prężnie działających zespołów artystycznych. Są to:

- Chór kameralny;
- Emerytowany Zespół Śpiewaczy HARFA;
- Grupa Artystyczna „Skoczki”;
- Kapela Skocka „KOWALE”.

Biblioteka prowadzi również kursy komputerowe dla młodzieży oraz dorosłych, umożliwia również bezpłatny dostęp do Internetu na kilku stanowiskach komputerowych.

Sport

Baza sportowa w gminie Skoki oparta jest na infrastrukturze sportowej gminnej oświaty. Na uwagę zasługuje Hala Widowiskowo – Sportowa przy Gimnazjum Polskich Olimpijczyków.

Mieszkańcy gminy mogą wyczynowo uprawiać sport w ramach funkcjonującego od 1925 r. klubu sportowego „Wełna”. Klub ma do dyspozycji stadion oraz dwa boiska.

7. POMOC SPOŁECZNA

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Adresatami wsparcia socjalnego są najczęściej rodziny cierpiące niedostatek z powodu ubóstwa bądź bezrobocia, rodziny wielodzietne, rodziny niewydolne opiekuńczo i wychowawczo, osoby niepełnosprawne, rodziny dotknięte przemocą i uzależnieniami.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Skoki.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Ubóstwo	-	-	-	-	-	-	-	-
Sieroctwo	1	2	2	-	3	5	2	-
Bezdomność	1	3	3	4	2	3	3	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	67	75	54	63	329	369	260	141
Bezrobocie	146	185	169	187	586	717	742	754
Niepełnosprawność	67	79	3	36	241	284	8	95
Długotrwała choroba	87	61	39	104	287	198	283	340
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	171	297	309	154	1196	1483	1513	720
w tym: - rodziny niepełne	37	38	39	25	111	131	132	83
- rodziny wielodzietne	115	251	257	19	967	1321	1327	149
Alkoholizm	34	21	18	25	118	68	35	83
Narkomania	-	-	-	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3	1	6	3	3	1	12
Przemoc w rodzinie	-	-	-	1	-	-	-	3
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	-	-	-	-	-	-	-	-
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-	-	-

*Podstawa: Dane OPS w Skokach

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2005 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie
Zadania zlecone gminie	55 400	53 958
Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne	1 852 600	1 852 390
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	7 300	5 778
Zadania własne gminy:	196 065	196 056
w tym		
- zasiłki celowe i w naturze	93 270	93 262
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	102 795	102 794

*Podstawa: Dane OPS w Skokach

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość świadczeń [2005 r.]
Zasiłki stałe	53 958	243
Zasiłki rodzinne	1 488 729	20810
Zasiłki pielęgnacyjne	179 280	1245
Zasiłki okresowe	115 972	811
Składki na ubezpiecz. emerytalne i rentowe	32 979	267

*Podstawa: Dane OPS w Skokach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach działa na podstawie:

- ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. Nr 15 z 2003 r., poz. 148 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142 z 2001 r., poz. 1591 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)
- własnego statutu.

Aktualnie ośrodek zatrudnia 7 pracowników merytorycznych – tj. kierownika, 2 specjalistów pracy socjalnej, 3 specjalistów ds. świadczeń rodzinnych oraz księgową. Teren gminy podzielono na 2 rejony opiekuńcze a pomocą objętych jest 430 środowisk.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracująca zarówno z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, jak i Poradnią Odwykową w powiecie, Sądem Rejonowym oraz Rewirem Dzielnicowych w Skokach.

V. ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strenghts** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym), jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

2. TABELA ANALIZY SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- występowanie atrakcyjnych turystycznie jezior i kompleksów leśnych; - środowisko naturalne w nienaruszonym stanie, wolne od przemysłu i zanieczyszczeń; - ekologiczne rolnictwo o dużych zdolnościach dostosowawczych; - istnienie terenów do lokowania działalności gospodarczej i usługowej; - rozwinięta infrastruktura techniczna w postaci wodociągów, sieci energetycznych, telefonii przewodowej umożliwiająca nieskrępowane prowadzenie działalności gospodarczej; - prorozwojowa polityka władz gminy doceniających wagę rozwoju gospodarczego; - działalność społeczna grupy aktywnych liderów wśród lokalnej społeczności; - kompetentne i sprawne działanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach; - zaangażowana, wykształcona i zatrudniona kadra pedagogiczna w szkołach i przedszkolach; - bardzo dobry stan techniczny gminnych obiektów oświatowych; - niższe od przeciętnych wskaźniki zachorowalności ludności	- dominacja rolnictwa skutkująca niewielkimi możliwościami dywersyfikacji prowadzonej działalności gospodarczej; - duży udział dróg o nawierzchni gruntowej w kategorii dróg gminnych; - niedostatecznie rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów oraz niewystarczająca świadomość mieszkańców gminy w tym zakresie; - niezadowalający wskaźnik skanalizowania gminy, brak lokalnych rozwiązań w postaci grupowych i przydomowych oczyszczalni ścieków; - niepokojąco wysokie wskaźniki bezrobocia na terenie gminy, zwłaszcza w grupie osób młodych i absolwentów; - niezadowalający poziom wykształcenia mieszkańców; - niska siła nabywcza miejscowej ludności oznaczająca niski poziom popytu wewnętrznego warunkującego rozwój lokalnych przedsiębiorstw; - rozdrobienie rolnictwa oraz niedostateczne wykorzystanie dostępnych form współpracy w postaci grup producenckich; - niezadowalający poziom aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców;

spowodowane brakiem czynników środowiskowych; • niższa od przeciętnej przestępczość na terenie gminy; • działalność stowarzyszeń i zespołów śpiewaczych.	• występowanie postaw roszczeniowych i bierności wśród osób korzystających z pomocy społecznej; • istnienie wielu barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do dóbr i usług; • niezadowalający stan infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy.
--	---

Szanse	Zagrożenia
• utrzymujący się wzrost gospodarczy i wynikająca stąd poprawa jakości życia ludności; • dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych; • wyhamowanie negatywnych trendów dotyczących migracji oraz wzrost liczby urodzeń spowodowanych prorodziną polityką państwa; • utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; • efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej, koordynacja tych działań.	• konkurencja pomiędzy gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizację inwestycji; • zatrzymanie się rozwoju gospodarczego; • niekontrolowany napływ turystów i nieskoordynowany rozwój budownictwa letniskowego bez odpowiedniej rozbudowy infrastruktury; • niewłaściwa polityka państwa wobec samorządów; • odpływ najbardziej przedsiębiorczych i wykształconych osób z terenu gminy; • utrudnienia organizacyjne w dostępie do środków pomocowych UE, brak wystarczających środków na „wkład własny”; • tendencje dotyczące wzrostu przestępczości na terenie gminy, zwłaszcza w odniesieniu do nieletnich i młodocianych;

	• dalsze pogarszanie opłacalności produkcji rolnej i ubożenie mieszkańców; • rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych; • dalsze obniżanie standardów podstawowych usług zdrowotnych finansowanych w ramach NFZ; • powiększanie się obszarów patologii społecznych na terenie gminy, pojawianie się nowych zagrożeń (narkomania); • bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych; • niewystarczający strumień środków na zadania pomocy społecznej.
--	---

3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Jak wynika z tabel analizy SWOT wiele zagrożeń dla rozwoju gminy syluuje się w sferze szeroko rozumianej polityki społecznej. Takie zjawiska jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno - gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA

Strategia gminy musi być dostosowana do zadań, jakie wspólnota samorządowa obowiązana jest realizować w zakresie polityki społecznej. Zadania te, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obejmują w szczególności sprawy:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przepisy prawa określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy. Przekazanie gminie w drodze ustawy nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji. Ponadto ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji, przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na gminy nałożono następujące zadania.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;

6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie z niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
13. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
14. dożywianie dzieci;
15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
2. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
5. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

2. OKREŚLENIE MISJI GMINY I OBSZARÓW INTERWENCJI

Działalność władz gminy ukierunkowana jest na zapewnienie jej mieszkańcom jak najlepszych warunków życia i wszechstronnych możliwości rozwoju. Solidaryzm społeczny i potrzeba harmonijnego, zrównoważonego rozwoju nakazuje równocześnie zwracać szczególną uwagę na te jednostki i grupy społeczne, które nie z własnej woli mają utrudniony dostęp do dóbr i usług, które ze względu na uwarunkowania społeczne i osobiste sytuacje nie biorą udziału w życiu społecznym oraz nie są w stanie w sposób naturalny korzystać z dokonujących się procesów rozwoju. Tak rozumiana polityka społeczna pozwala sformułować misję gminy Skoki w zakresie polityki społecznej. Jest nią

Poprawa jakości życia mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.

W celu realizacji misji wytypowano 6 obszarów interwencji. W każdym z obszarów wytyczono cele do osiągnięcia oraz przedstawiono oczekiwane rezultaty proponowanych działań. Strategię działań w każdym z obszarów ujęto w formie przejrzystej tabeli pozwalającej na całościowy ogłęd przyszłych zamierzeń.

Obszar interwencji 1 – Bezrobocie

Opis problemu

Bezrobocie ściśle związane jest z funkcjonowaniem rynku pracy i oznacza większą ilość osób zdolnych do pracy (i chcących pracować) niż liczba miejsc pracy dla tych osób. Podstawową przyczyną bezrobocia na obszarze gminy jest bezrobocie strukturalne spowodowane przekształceniami gospodarczymi, zmianami technologicznymi, a także restrukturyzacją przemysłu. Sytuacja jest szczególnie dramatyczna na terenach rolniczych, gdzie zatrzymane zostały procesy migracyjne ze wsi do miasta, a rolnictwo nie jest w stanie wygenerować dodatkowych miejsc pracy. Poza swoim wymiarem ekonomicznym bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe) wywiera ujemne skutki społeczne. Bezrobocie rodzi negatywne reakcje emocjonalne, problemy zdrowotne, pesymizm i rezygnację. W dłuższym okresie czasu dochodzi fatalizm i apatia. Bezrobotni tracą wiarę w lepszą przyszłość, mają poczucie beznadziejności, izolują się społecznie, redukują do minimum aspiracje życiowe. Długotrwałe obniża mobilność społeczną bezrobotnego i w znaczący sposób utrudnia znalezienie mu pracy w przyszłości. Szczególnie alarmujący jest poziom bezrobocia wśród kobiet i ludzi młodych. Grupy te posiadają największy potencjał możliwości życiowych i zawodowych, który niewykorzystany oznacza dotkliwą stratę dla ogółu społeczności, z drugiej działa na jednostki objęte bezrobociem szczególnie frustrująco.

Pomocą społeczną z tytułu bezrobocia na terenie Miasta i Gminy Skoki objętych w 2005 r. było 185 rodzin, w których żyły 754 osoby.

Cel podstawowy - Zapobieganie bezrobociu na terenie gminy i łagodzenie jego negatywnych skutków		
Cele szczegółowe	Podjęte działania	Oczekiwane rezultaty
- ograniczenia zjawiska bezrobocia na terenie gminy; - zmniejszenie liczby osób objętych pomocą społeczną z tytułu bezrobocia; - poprawa sytuacji społeczno-bytowej ludności; - wzmocnienie rodzin poprzez wychowanie dzieci w duchu poszanowania dla pracy.	- prowadzenie pracy społecznej z bezrobotnymi, współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy; - motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy, do przekwalifikowania, szkoleń, kursów; - zapobieganie poczuciu zagubienia i odrzucenia społecznego (wsparcie psychologiczne, punki konsultacyjne); - organizowanie prac interwencyjnych, promowanie stażów i praktyk dla absolwentów.	- uaktywnienie osób bezrobotnych; - zmniejszenie bezrobocia; - poprawa sytuacji społeczno-bytowej; - zmniejszenie różnic społecznych wśród mieszkańców.

Obszar interwencji 2 – Niepełnosprawność

Opis problemu

Niepełnosprawność to stan, w którym uszkodzenie i niewłaściwe funkcjonowanie organizmu człowieka powoduje utrudnianie, ograniczanie lub uniemożliwianie wykonywania zadań, życiowych i zawodowych oraz wypełnianie ról społecznych, biorąc pod uwagę wiek, płeć oraz czynniki środowiskowe, społeczne i kulturowe tych osób. Niepełnosprawność dotyczy zatem wszystkich aspektów życia człowieka, wpływa na jego możliwości rozwojowe, bezpośrednio przekłada się na jakość życia.

Z punktu widzenia przepisów prawa osobami niepełnosprawnymi są te, wobec których zespoły orzekające orzekły, w jakim stopniu została naruszona sprawność organizmu. Obecnie stosowane są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Najczęściej występującą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność fizyczna (uszkodzenia narządów ruchu i osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych), następnie niepełnosprawność sensoryczna (uszkodzenia zmysłów – słuchu i wzroku, mowy). Stosunkowo najrzadszą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność psychiczna (osoby umysłowo upośledzone oraz osoby psychicznie chore).

Niepełnosprawność w bezpośredni sposób wpływa na sytuację społeczną osób nią dotkniętych. Poza oczywistymi barierami do pokonania w życiu codziennym (bariery architektoniczne, trudności w porozumiewaniu się, trudność w znalezieniu pracy) osoby te mogą reagować odrzuceniem kontaktów ze społeczeństwem, wytwarzać w sobie poczucie niższej wartości, pogłębiając tym samym stopień izolacji. Dlatego tak ważnym jest, by osoby te mogły normalnie funkcjonować w lokalnej społeczności, czuć się jego pełnowartościowymi członkami.

Działaniami pozwalającymi na łagodzenie skutków niepełnosprawności jest szeroko rozumiana rehabilitacja, jednak należy pamiętać o podejmowaniu działań mających na celu niedopuszczanie do powstawania niepełnosprawności w przyszłości (promocja zdrowego stylu życia, rozwój bazy sportowej, profilaktyka).

Opieką społeczną z tytułu niepełnosprawności objętych w 2005 r. Miasta i Gminy Skoki było 39 rodzin, w których żyło 95 osób.

Cel podstawowy - Działania na rzecz integracji osób starszych i niepełnosprawnych		
Cele szczegółowe	Podjęmowane działania	Oczekiwane rezultaty
- inicjowanie działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego, ułatwianie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej; - aktywizacja zawodowa i wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych tak, by mogły one realizować swoje prawa na rynku pracy; - budowanie zrozumienia i akceptacji dla problemów osób starszych i niepełnosprawnych.	- informowanie środowiska osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach; - wspieranie osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprzez promowanie tej grupy zawodowej wśród przedsiębiorców; - działania edukacyjne w szkołach mające na celu wytworzenie pozytywnego nastawienia dla osób niepełnosprawnych i zrozumienia dla ich problemów; - pomoc w okresowym wyłączeniu opiekunów rodzinnych; - pomoc w wyposażeniu mieszkań chronionych dających możliwość utrzymania maksymalnie długiej samodzielności; - wsparcie dla oddolnych inicjatyw integracyjnych i kulturalnych osób starszych i niepełnosprawnych.	- niwelowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych; - zwiększenie mobilności zawodowej osób niepełnosprawnych; - przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej; - przetłamanie niechęci pracodawców wobec osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności; - uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w działalności placówek użyteczności publicznej; - ułatwianie osobom niepełnosprawnym codziennego kontaktu z instytucjami życia publicznego; - przetłamanie barier niewiedzy i nietolerancji w stosunku do osób niepełnosprawnych.

Obszar interwencji 3 – Rodziny patologiczne, niewydolne wychowawczo i opiekuńczo.

Opis problemu

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam gdzie występują ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Często wychowują się one w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy z strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są utrwalaniem negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wzrastają w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko dziedziczenia ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania zarówno sferze edukacji i profilaktyki jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i opieki nad dzieckiem pomocą społeczną objęto w 2005 r. na terenie Miasta i Gminy Skoki 154 rodziny, w których żyło 720 osób.

Cel podstawowy - Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami.		
Cele szczegółowe	Podjęte działania	Oczekiwane rezultaty
- organizowanie pomocy w rozwiązywaniu i ograniczaniu patologii; - pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych; - promowanie tradycyjnych wartości rodzinnych; - zapobieganie dziedziczeniu patologii i wyrastaniu kolejnych pokoleń w rodzinie utrzymującej się z pomocy społecznej; - przygotowanie dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych do samodzielności w dorosłym życiu.	- informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy; - edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych; - koordynacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie; - działania korekcyjne – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie; - stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych metod spędzania wolnego czasu (świetlice środowiskowe, kawiarenki internetowe, zajęcia sportowe itp.).	- ochrona przed negatywnym wpływami środowiska; - hamowanie rozwoju zjawisk patologicznych; - poprawa sytuacji socjalno-bytowej; - zmniejszenie patologii w rodzinach; - zapobieganie poczuciu bezradności i osamotnienia.

Obszar interwencji 4 – Alkoholizm

Opis problemu

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji, a w skrajnym wypadku prowadzi do uzależnienia. Konsekwencje nadużywania alkoholu są wielorakie. Można je podzielić na:

- fizjologiczne (zatrucia, choroby narządów wewnętrznych);
- problemy psychologiczne i egzystencjalne (próby samobójcze, wyobcowanie, zamknięcie się w sobie);
- problemy wypadków (wypadki w pracy i wypadki drogowe);
- dotyczące zachowania i ról społecznych.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, rzutującym na pozostałe sfery życia i generującym inne problemy społeczne. W szczególności alkohol prowadzi do wzrostu przestępczości, pogłębia ubóstwo, wywołuje przemoc w rodzinie. Dotyka coraz częściej młodzież, a w skrajnych przypadkach nawet dzieci w wieku szkolnym. Aby go zwalczyć potrzebne są nie tylko programy dla już uzależnionych, ale również działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom. Spowodowane jest to ofensywą reklamową zwłaszcza producentów piwa, adresowaną do ludzi młodych. Kampanie reklamowe odniosły pożądany z punktu widzenia wytwórców efekt i spożycie piwa systematycznie wzrasta. Osoby te narażone są na zwiększone ryzyko rozwoju choroby alkoholowej. Z tytułu alkoholizmu pomocą społeczną objęto w 2005 r. na terenie Miasta i Gminy Skoki 25 rodzin, w których żyły 83 osoby.

Cel podstawowy – Łagodzenie negatywnych skutków alkoholizmu na terenie gminy oraz działania na rzecz ograniczenia kręgu osób uzależnionych.		
Cele szczegółowe	Podjęmowane działania	Oczekiwane rezultaty
• udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży; • wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	• realizacja programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży; • rozmowy motywacyjne, objęcie pomocą terapeutyczną, psychospołeczną osób, które podjęły leczenie odwykowe; • wspieranie i włączenie się do kampanii ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych w zakresie i uzależnień i przemocy wobec dzieci; • wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	• ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy; • zmniejszenie się liczby osób uzależnionych; • redukcja zjawiska przemocy w rodzinie, których sprawcami były osoby działające pod wpływem alkoholu; • zmniejszenie strumienia środków pieniężnych kierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin; • ograniczenie zjawiska ubóstwa.

Obszar interwencji 5 – Narkomania

Opis problemu

Występowanie narkomanii wśród społeczeństw jest problemem globalnym. W Polsce zjawisko to nasiliło się z początkiem lat 90-tych ubiegłego wieku. Sprzyjały temu zmiany społeczno – ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Obniża się wiek biorących. Swobodny dostęp do narkotyków mają już dzieci w szkole podstawowej. Wg szacunkowych danych liczba ludzi po inicjacji narkotykowej wynosi w Polsce około 1.200 mln, liczba uzależnionych i eksperymentujących sięga około 200 tyś., zaś leczących się w ośrodkach detoksykacyjnych wynosi około 100 tyś. Szczególnie niepokojące jest rozszerzanie się tego zjawiska wśród młodzieży. Panuje wśród niej błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia. Z przeprowadzonych badań wśród uczniów wynika, że co trzeci uczeń szkoły średniej i gimnazjum (odpowiednio: 25,2% - gimnazjum, 37% - szkoła zawodowa, 40,8% - technikum i 38,2% - liceum) miało kontakt z narkotykami.

Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Na obszarze gminy zjawisko narkomanii, choć nie do końca rozpoznane, z pewnością występuje.

Cel podstawowy – Ograniczenie zjawiska narkomanii na terenie gminy		
Cele szczegółowe	Podjęte działania	Oczekiwane rezultaty
• podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych; • zwiększenie dostępności pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych i ich rodzin; • zdecydowane działania w szkołach mające na celu pokazanie determinacji i woli walki z narkomania; • wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych związanej z przeciwdziałaniem narkomanii.	• prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych do określonych grup docelowych (młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, rodziców, pedagogów); • współpraca z policją, prokuraturą i innymi instytucjami mająca na celu faktyczne zwalczanie i ograniczenie zjawiska dostępności narkotyków w szkołach; • zaproszenie do współpracy wyspecjalizowanych instytucji dysponujących wyszkolonymi psami do poszukiwania narkotyków (policja, izba celna) w celu profilaktycznych akcji sprawdzających; • koordynacja działań wszystkich instytucji zainteresowanych zwalczaniem narkomanii na terenie gminy.	• ograniczenie zjawisk narkomanii na terenie gminy; • zwiększenie świadomości społecznej i rozpoznanie zagrożeń.

Obszar interwencji 6 – Infrastruktura pomocy społecznej

Opis problemu

Ogrom wyzwań i problemów społecznych, jakie stoją przed służbami socjalnymi sprawiają, że konieczne jest ich wyposażenie w nowoczesne metody i narzędzia pracy. W rzeczywistości infrastruktura pomocy społecznej w skali lokalnej jest często niedoinwestowana, przestarzała technicznie, a same instytucje cierpią na braki kadrowe. Najczęstszą przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak środków na doposażenie Ośrodków Pomocy Społecznej, choć często wynika to również z braku świadomości lokalnych władz i niedoceniań przydatności nowoczesnych i sprawnych służb socjalnych. Tymczasem rejon pracy socjalnej są zbyt duże w stosunku do szczupłej obsady kadrowej ośrodków. Powoduje to przeciążenie pracowników, brak czasu na dokładne zapoznanie się z położeniem potencjalnych klientów pomocy społecznej. Brak również czasu i środków na weryfikację przyznanych świadczeń, co często prowadzi do nadużyć i nieprawidłowości. Sprawne, dobrze wyposażone, kompetentne służby socjalne są skuteczniejsze w swoich działaniach, co czyni ich pracę bardziej wydajną i prowadzi do lepszego wykorzystania ograniczonych środków, którymi dysponują.

Cel podstawowy – Zwiększenie oddziaływania Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach		
Cele szczegółowe	Podjęte działania	Oczekiwane rezultaty
• racjonalizacja strumienia środków kierowanych na pomoc społeczną; • poprawa poziomu bezpieczeństwa społecznego na terenie gminy; • budowa pozytywnego wizerunku służb społecznych wśród mieszkańców gminy; • wzrost poziomu akceptacji mieszkańców dla realizowanych programów z zakresu pomocy społecznej.	• wzmocnienie kadrowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach; • współpraca OPS z organizacjami społecznymi i koordynacja wspólnie podejmowanych działań; • wprowadzenie nowoczesnych metod pracy i podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w OPS w Skokach; • udział pracowników OPS w szkoleniach, kursach, warsztatach; • wymiana doświadczeń, korzystanie z pozytywnych wzorców innych gmin.	• zaangażowanie mieszkańców w realizowane programy społeczne; • budowa wolontariatu na terenie gminy; • lepsze rozeznanie potrzeb potencjalnych beneficjentów pomocy społecznej; • ograniczenie nieprawidłowości i wyłudzeń pomocy społecznej; • ograniczenie postaw roszczeniowych wśród osób objętych pomocą społeczną.

3. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

4. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW

Rodzaj i zakres działań wytyczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Skoki powodują, że okres ich realizacji musi być stosunkowo długi. Działania w obszarach 1 – 4 są tak rozległe, a materia społeczna tak złożona, że realizacja celów w tych obszarach przewidywana jest w całym okresie trwania programu w ramach pracy ciągłej. Wyjątkiem jest realizacja zadań w obszarze 5, których wykonanie, choć uzależnione od posiadanych środków, przewidywane jest na lata 2007 – 2010.

5. MONITOROWANIE STRATEGII

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Ocenę tej dokonywać będzie powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Skoki trzyosobowy Zespół Zadaniowy ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego jednym z członków będzie pracownik OPS. Zespół przynajmniej raz w roku składać będzie Burmistrzowi sprawozdanie z realizacji Strategii, a także proponować (o ile to będzie konieczne) korekty Strategii i uwagi na temat przebiegu zadań.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągania celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,

- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach

Wskaźnikiem osiągnięć realizacji misji i celów podstawowych będzie zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących.

6. REALIZATORZY STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Burmistrza Miasta i Gminy Skoki. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym. We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą również pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach.

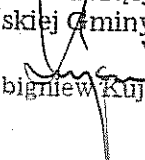
Ponadto w realizacji strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy PCPR;
- Powiatowego Urzędu Pracy;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komisariatu Policji w Skokach.

VII. ZAKOŃCZENIE

Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest nie tylko wykonaniem ustawowych zadań gminy. Stanowi ona również ważny element w komunikacji władz gminnych z mieszkańcami, wskazując cele, które władze wspólnoty samorządowej mają zamiar zrealizować. Cały proces związany z opracowaniem i realizacją strategii przybliży lokalnej społeczności występujące na obszarze gminy problemy socjalne oraz zwróci uwagę na grupy społeczne zagrożone marginalizacją. W efekcie wytyczone cele i poruszone problemy mają szansę dotrzeć do ogółu społeczności, co pozwoli na realizację strategii przy pełnej akceptacji mieszkańców.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki

Zbigniew Kujawa